

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

Випуск 1, 2026

Видавничий дім
«Гельветика»
2026

Головний редактор:

Сверлюк Ярослав Васильович, доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту мистецтв, Рівненський державний гуманітарний університет, Україна

Члени редакційної колегії:

Аніщенко Вікторія Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та гуманітарних дисциплін, Пенітенціарна академія України, Україна

Березовська Людмила Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики дошкільної освіти, Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Україна

Бобченко Оксана Юрївна, кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри музично-теоретичних дисциплін та інструментальної підготовки, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, Україна

Буцяк Вікторія Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри гри на музичних інструментах, Рівненський державний гуманітарний університет, Україна

Грiбiненко Юлія Олександрівна, доктор мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри історії музики та музичної етнографії, Одеська національна музична академія імені А. В. Нежданової, Україна

Джус Оксана Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри професійної освіти та інноваційних технологій, Карпатський національний університет імені Василя Стефаника, Україна

Кіндратюк Богдан Дмитрович, доктор мистецтвознавства, доцент, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика педагогічного факультету, Карпатський національний університет імені Василя Стефаника, Україна

Клепар Марія Василівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки початкової освіти, Карпатський національний університет імені Василя Стефаника, Україна

Крижановська Тетяна Ігорівна, кандидат педагогічних наук, доцент, Рівненський державний гуманітарний університет, Україна

Крусь Оксана Петрівна, кандидат педагогічних наук, доцент, Рівненський державний гуманітарний університет, Україна

Кьон Наталя Георгіївна, кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри вокально-хорової підготовки, Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Україна

Лупаренко Світлана Євгенівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, Україна

Обух Людмила Василівна, доктор мистецтвознавства, доцент, професор, Житомирський державний університет імені Івана Франка, Україна

Потапчук Тетяна Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти, Карпатський національний університет імені Василя Стефаника, Україна

Пріма Дмитро Анатолійович, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри теорії і методики початкової освіти, Волинський національний університет імені Лесі Українки, Україна

Пріма Раїса Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри теорії і методики початкової освіти, Волинський національний університет імені Лесі Українки, Україна

Прокопчук Вікторія Ігорівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри гри на музичних інструментах, Рівненський державний гуманітарний університет, Україна

Реда Яціне (Reda Jacyne), доктор соціальних наук (освіта), доцент, Університет Клайпеди (Klaipėda University), Литва

Рибалко Людмила Сергіївна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Сверлюк Лілія Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри вокально-хорового мистецтва, Рівненський державний гуманітарний університет, Україна

Ужинський Михайло Юрійович, кандидат мистецтвознавства, доцент, Рівненський державний гуманітарний університет, Україна

Цюлюпа Наталія Леонідівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри естрадної музики, Рівненський державний гуманітарний університет, Україна

Засновано у 2022 році. Реєстрація суб'єкта у сфері друкованих медіа: Рішення Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення № 1742 від 23.05.2024 року.

Ідентифікатор медіа: R30-04137.
Суб'єкт у сфері друкованих медіа – РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (вул. Степана Бандери, буд. 12, м. Рівне, 33028, rectorat@rshu.edu.ua, тел. (0362) 63-62-09)

Мови розповсюдження: українська, англійська, польська, німецька, французька, італійська, литовська, іспанська, болгарська.

Періодичність видання: 4 рази на рік.

Затверджено до друку та поширення через мережу інтернет відповідно до рішення Вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету (протокол від 26.02.2026 р. № 2).

Матеріали друкуються мовою оригіналу. Відповідальність за добір і викладення фактів несуть автори. Редакція не завжди поділяє точку зору авторів публікацій.

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

Фахова реєстрація (категорія «Б»):

Наказ МОН України № 220 від 21.02.2024. (спеціальності: A1 – Освітні науки, A4 – Середня освіта (за предметними спеціальностями), A5 – Професійна освіта (за спеціалізаціями)).

Офіційний сайт видання:
<https://journals.rshu.rivne.ua/index.php/art>

ЗМІСТ

<i>Бородіна Т. М., Гриценко О. Е.</i> ЗНАЧЕННЯ КЛАСИЧНОГО ТАНЦЮ У РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	5
<i>Гумінська О. О., Кушнірук А. А.</i> МЕТОДИ РОЗВИТКУ СПІВАЦЬКОГО ГОЛОСУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ НА МУЗИЧНОМУ ЗАНЯТТІ В ЗДО.....	10
<i>Димченко С. С.</i> ТАЄМНИЦІ ПІЗНАННЯ ДИРИГЕНТСЬКОГО МИСТЕЦТВА В КЛАСІ ПРОФЕСОРА ІЛЛІ МУСІНА.....	18
<i>Закопець М. Л., Палаженко О. П., Димченко С. С.</i> ФОРМУВАННЯ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКОНАВЦІВ-ДУХОВИКІВ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ КРАЇН ЄВРОПИ.....	25
<i>Маргіна О. А.</i> ЕСТРАДНИЙ ВОКАЛ У КОНТЕКСТІ СВІТОВОЇ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ: ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ СУЧАСНОГО ВИКОНАВЦЯ.....	32
<i>Мельничук С. Ф.</i> ОРГАННЕ МИСТЕЦТВО ЯК ЕКСПЛІКАНТ ДУХОВНОЇ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ У ФОКУСІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ТРАДИЦІЇ.....	36
<i>Пшемінська Л. О.</i> ОСОБЛИВОСТІ МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В НОРВЕЗЬКИХ GRUNNSKOLER, KULTURSKOLER TA VIDEREGÅENDE SKOLER.....	41
<i>Саєнко Т. В., Дігтяр Н. М.</i> МАРИНІСТИЧНИЙ ПЕЙЗАЖ У ТВОРЧОСТІ УКРАЇНСЬКИХ ХУДОЖНИКІВ: МИСТЕЦЬКО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ.....	50
<i>Турко Н. Є.</i> АКТУАЛІЗАЦІЯ ТРАДИЦІЙ КОБЗАРСТВА У СИСТЕМІ СУЧАСНОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ.....	58
<i>Цюлюпа Н. Л., Буцяк В. І.</i> «КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС» В СТРУКТУРІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА-МУЗИКАНТА.....	65
<i>Yablonska T. M.</i> DIDACTIC READINESS OF FUTURE FOREIGN LANGUAGE TEACHERS FOR STUDENT-CENTERED LEARNING.....	70
<i>Литовченко В. С.</i> БАЛАНС ЛІДЕРСТВА ТА ПІДПОРЯДКОВАНОСТІ В РІЗНИХ ВИДАХ МУЗИЧНОГО ВИКОНАВСТВА: ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ.....	76

CONTENTS

<i>Borodina T., Hrytsenko O.</i> THE SIGNIFICANCE OF CLASSICAL DANCE IN THE DEVELOPMENT OF CONTEMPORARY CHOREOGRAPHY IN THE CONTEXT OF THE DIGITALISATION OF ART EDUCATION IN UKRAINE.....	5
<i>Huminska O., Kushniruk A.</i> METHODS FOR DEVELOPING THE SINGING VOICES OF PRESCHOOL CHILDREN IN MUSIC CLASSES AT PRESCHOOL EDUCATIONAL INSTITUTIONS.....	10
<i>Dymchenko S.</i> SECRETS OF COGNITION OF CONDUCTING ART IN THE CLASSROOM OF PROFESSOR ILYA MUSIN.....	18
<i>Zakopets M., Palazhenko O., Dymchenko S.</i> FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF WIND PERFORMERS IN THE SYSTEM OF HIGHER MUSICAL EDUCATION IN EUROPEAN COUNTRIES.....	25
<i>Marhina O.</i> POP VOCAL IN THE CONTEXT OF WORLD AND NATIONAL MUSIC CULTURE: VALUE ORIENTATIONS OF THE CONTEMPORARY PERFORMER.....	32
<i>Melnychuk S.</i> ORGAN ART AS AN EXPLICANT OF SPIRITUAL MUSICAL CULTURE IN THE FOCUS OF EUROPEAN TRADITION.....	36
<i>Psheminska L.</i> FEATURES OF MUSIC EDUCATION IN NORWEGIAN GRUNNSKOLER, KULTURSKOLER, AND VIDEREGÅENDE SKOLER.....	41
<i>Saienko T., Dihtiar N.</i> MARINE LANDSCAPE IN THE WORK OF UKRAINIAN ARTISTS: ARTISTIC AND PEDAGOGICAL ASPECT.....	50
<i>Turko N.</i> ACTUALIZATION OF KOBZAR TRADITIONS IN THE SYSTEM OF CONTEMPORARY ARTS EDUCATION	58
<i>Tsiuliupa N., Bytsyak V.</i> “CONCERT MASTER CLASS” IN THE STRUCTURE OF PROFESSIONAL TRAINING FOR FUTURE MUSIC TEACHERS.....	65
<i>Yablonska T.</i> DIDACTIC READINESS OF FUTURE FOREIGN LANGUAGE TEACHERS FOR STUDENT-CENTERED LEARNING.....	70
<i>Lytovchenko V.</i> BALANCE OF LEADERSHIP AND SUBMISSION IN DIFFERENT TYPES OF MUSICAL PERFORMANCE: CHALLENGES OF REMOTE LEARNING.....	76

УДК 378.016:78.071.2

DOI <https://doi.org/10.32782/ART/2026-1-10>

«КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС» В СТРУКТУРІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА-МУЗИКАНТА

Цюлюпа Наталія Леонідівна

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри інструментального виконавства
Рівненського державного гуманітарного університету
ORCID ID: 0000-0001-7063-420X
e-mail: ntsiuliupa@ukr.net

Буцяк Вікторія Іванівна

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри інструментального виконавства
Рівненського державного гуманітарного університету
ORCID ID: 0000-0002-9522-6576
e-mail: bytsyak@gmail.com

У статті розглядається значення дисципліни «Концертмейстерський клас» у професійній підготовці майбутнього педагога-музиканта. Показано, що цей курс сприяє всебічному розвитку важливих компетентностей – від виконавських навичок і аналітичного мислення до педагогічної майстерності та творчої інтерпретації музичних творів різних жанрів і стилів. Особливий акцент зроблено на роботі студента з вокальним репертуаром, що передбачає не лише опанування технічних аспектів, а й глибоке осмислення музичного тексту у тісному зв'язку з його літературним першоджерелом. Метою дослідження було з'ясувати роль концертмейстерської підготовки як освітнього простору, у якому студенти здобувають практичні навички ансамблевої взаємодії, розвивають здатність до сценічної комунікації, а також формують естетичне сприйняття і критичне мислення. Концертмейстерська діяльність постає як складний творчий процес, що вимагає від виконавця високої відповідальності, гнучкості у музичній інтерпретації та вміння разом із партнером створювати цілісну художню концепцію твору. Наукова новизна дослідження полягає у виявленні педагогічних умов, які сприяють органічній інтеграції виконавських, аналітичних і педагогічних складових у навчальний процес, а також у підкресленні ролі цієї дисципліни у формуванні професійної ідентичності педагога-музиканта. У статті детально розглянуто основні завдання та виклики, з якими стикаються студенти під час ансамблевої діяльності, що стимулює їхній професійний ріст і сприяє підвищенню рівня майстерності.

У підсумку зроблено висновок, що дисципліна «Концертмейстерський клас» є невід'ємною частиною системи музично-педагогічної освіти, формуючи компетентного, творчого, культурно обізнаного педагога-музиканта, здатного до глибокого аналізу й виразної музичної комунікації.

Ключові слова: концертмейстерський клас, професійна готовність, педагог-музикант, виконавська діяльність, ансамблева робота, музична інтерпретація, творчий розвиток, музично-педагогічна майстерність.

© Цюлюпа Н. Л., Буцяк В. І., 2026

Стаття поширюється на умовах
ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

“CONCERT MASTER CLASS” IN THE STRUCTURE OF PROFESSIONAL TRAINING FOR FUTURE MUSIC TEACHERS

Nataliia Tsiuliupa

Rivne State University of the Humanities,

Victoria Bytsyak

Rivne State University of the Humanities,

The article examines the significance of the discipline “Accompaniment Class” in the professional training of future music educators. It demonstrates that this course contributes to the comprehensive development of essential competencies – from performance skills and analytical thinking to pedagogical mastery and creative interpretation of musical works from various genres and styles. Special emphasis is placed on students’ work with vocal repertoire, which involves not only mastering technical aspects but also deeply understanding the musical text in close connection with its literary source. The aim of the study was to determine the role of accompaniment training as an educational space in which students acquire practical skills in ensemble interaction, develop the ability for stage communication, and cultivate aesthetic perception and critical thinking. Accompaniment activity is presented as a complex creative process that requires high responsibility, flexibility in musical interpretation, and the ability to collaboratively create a holistic artistic concept with a partner. The scientific novelty of the research lies in identifying the pedagogical conditions that facilitate the organic integration of performance, analytical, and pedagogical components into the educational process, as well as in emphasizing the role of this discipline in shaping the professional identity of a music educator. The article provides a detailed analysis of the main tasks and challenges students face during ensemble performance, which stimulates their professional growth and contributes to the enhancement of their mastery. Conclusions state that the discipline “Accompaniment Class” is an integral part of the music-pedagogical education system, shaping a competent, creative, and culturally aware music educator capable of deep analysis and expressive musical communication.

Key words: *Accompaniment class, professional readiness, music teacher, performance activity, ensemble work, musical interpretation, creative development, music-pedagogical mastery.*

Актуальність проблеми. Сучасні виклики у підготовці педагогів-музикантів зумовлюють потребу не лише у високому рівні виконавської майстерності, а й у розвитку творчих, аналітичних та комунікативних компетенцій. У контексті оновлення музично-педагогічної освіти особливої ваги набуває створення педагогічних умов для комплексного розвитку студентів, що поєднують технічну підготовку з формуванням здатності до художньої інтерпретації та творчої співпраці.

Дисципліна «Концертмейстерський клас» є ключовим компонентом такої підготовки, оскільки інтегрує міждисциплінарні знання та сприяє розвитку професійних якостей, необхідних для ефектної виконавської та педагогічної діяльності. Вона дозволяє поєднати музику, літературу та інші види мистецтва, формуючи всебічно компетентного педагога-музиканта.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика концертмейстерської підготовки майбутніх педагогів-музикантів, її методичні засади та творчий потенціал розглядається у працях М. Білецької, Т. Підварко, І. Ігнатєвої, Т. Карпенко, Т. Молчанової, Л. Повзун, С. Сергієнко, Н. Свещинської, В. Ходоровського. Водночас роль дисципліни «Концертмейстерський клас» у формуванні професійної готовності студента розглядається переважно фрагментарно, що обумов-

лює потребу в цілісному науковому осмисленні. На відміну від попередніх досліджень, у яких концертмейстерська підготовка розглядається переважно як сукупність виконавських умінь, у даній статті вона осмислюється як механізм формування інтерпретаційної автономії майбутнього педагога-музиканта.

Мета статті – теоретично обґрунтувати та проаналізувати роль дисципліни «Концертмейстерський клас» у формуванні професійної готовності майбутніх педагогів-музикантів, зокрема у розвитку їх виконавських, аналітичних і творчих компетенцій.

Вклад основного матеріалу. Процес формування готовності до професійної діяльності майбутнього педагога-музиканта відбувається в умовах складної та багатокомпонентної підготовки й передбачає поєднання загальних та спеціальних дисциплін. Блок спеціальних дисциплін включає комплекс предметів, що сприяють розвитку особистісних якостей і професійних здібностей, а також наближають студента до опанування різноманітних компонентів професійної майстерності. Особливу роль у цьому процесі відіграють виконавські дисципліни, серед яких ключове місце займає дисципліна «Концертмейстерський клас».

Ця дисципліна включає різні аспекти виконавської діяльності й реалізується відповідно

до навчальної програми протягом усіх чотирьох років бакалаврату та періоду магістратури. Завдання концертмейстерського класу є різноплановими й охоплюють опанування технологічних навичок (транспонування, читання з аркуша), виконання фортепіанних партій вокальних та інструментальних творів, а також читання хорових партитур. На молодших курсах формується базовий рівень цих умінь, що забезпечує підґрунтя для подальшої роботи з більш складним вокальним та інструментальним репертуаром. Опанування професійних компетентностей у межах концертмейстерського класу має послідовний характер і забезпечує поєднання технічної підготовки з розвитком ансамблевого мислення та аналітичних умінь. У процесі роботи з виконавцями студент навчається координувати власну партію з темпоритмічними, динамічними й артикуляційними особливостями соліста, досягаючи цілісності ансамблевого звучання.

Навчальний процес поєднує аналіз партитури з практикою художньої взаємодії, передбачає обговорення інтерпретаційних рішень та усвідомлення структурно-гармонійної логіки твору. Систематична ансамблева практика формує здатність слухати партнера, гнучко реагувати на виконавську ситуацію та відповідально ставитися до спільного художнього результату. Уже на початкових етапах студенти демонструють ритмічно-динамічну злагоженість, що свідчить про становлення професійної чутливості.

Практика засвідчує, що постійна робота над інтерпретаційними рішеннями в умовах живої творчої взаємодії сприяє розвитку самостійного художнього мислення. Майбутні фахівці, спираючись на рекомендації викладача, поступово переходять від відтворення запропонованих моделей до формування власної інтерпретаційної позиції. Репетиційний процес у цьому контексті постає як простір реалізації аналітичних знань і творчої ініціативи студента.

Найбільшої складності набувають твори, у яких фортепіано поєднує акомпануючу та сольну функції, виступаючи рівноправним партнером соліста. У таких випадках студент-концертмейстер має забезпечити точність і виразність власної партії, водночас гнучко співвідносячи її з ритмічними, динамічними та артикуляційними особливостями партнера. Це потребує високого рівня координації та сформованого ансамблевого мислення.

Важливим етапом занять є обговорення інтерпретаційних рішень, під час якого студент аргументує власні пропозиції, враховує стильові характеристики твору та індивідуальність соліста. Такий підхід сприяє розвитку слухової аналітики, професійної відповідальності та музично-творчої чутливості, забезпечуючи становлення професій-

ної ідентичності концертмейстера (Свещинська, 2021).

На підставі педагогічного досвіду можна стверджувати, що регулярна участь в ансамблевих заняттях сприяє формуванню в студента здатності до професійного судження – уміння аргументовано оцінювати композиційні та інтерпретаційні рішення, співвідносити їх зі стильовими нормами та художнім задумом твору. Це створює підґрунтя не лише для виконавської, а й для подальшої педагогічної діяльності. Одним із важливих чинників цього процесу є звернення до оперної та камерно-вокальної спадщини західноєвропейських композиторів XIX століття, яка зазвичай не входить до фортепіанного репертуару. Опрацювання цього пласту репертуару розширює жанрово-стильове коло виконавського досвіду, поглиблює історико-стилістичні уявлення та сприяє формуванню ансамблевих навичок і музично-творчої гнучкості. У такий спосіб відбувається становлення тезаурусу концертмейстера – інтегрованої системи музично-історичних, стильових і виконавських знань, що забезпечує цілісність інтерпретаційного мислення (Калашникова, 2024).

Специфічні навички та професійні компетенції, які формуються у процесі навчання в концертмейстерському класі, не можуть бути повністю опановані в межах інших виконавських дисциплін. Під час роботи над оперними аріями та сценами майбутній піаніст-концертмейстер стикається з необхідністю перекладення оркестрової партитури, що передбачає відтворення звучання оркестрових інструментів засобами фортепіано. Це потребує високої точності у темпоритмі, педалізації, штрихах і динамічних нюансах. Подібні виконавські завдання постають і в інструментальному репертуарі, зокрема у творах концертного типу для соліста з фортепіано, де клавірна партія імітує оркестрове мислення, темброву багатоплановість і фактурну насиченість супроводу. Опанування таких творів сприяє розвитку відчуття пауз і цезур, формує здатність до глибокого слухового аналізу та інтеграції різних елементів ансамблю. У результаті виконавець набуває уміння забезпечувати цілісне й органічне звучання музичного полотна, одночасно враховуючи ансамблеві взаємодії та художню концепцію твору (Боровицька, 2018).

Сама назва дисципліни – «Концертмейстерський клас» – підкреслює, що її зміст і спрямованість поєднують спільну роботу з солістами-вокалістами та інструменталістами з виконавською творчістю. Хоча концертмейстер має бути чутливим до інтерпретаційних намірів соліста, його виконавська діяльність передбачає донесення до слухача цілісної художньої концепції твору. Під час занять здобувач мистецької освіти розв'язує творчі та аналітичні завдання, у взаємодії з викла-

дачем обговорює різні варіанти інтерпретації, моделює ансамблеву взаємодію та самостійно формує власні музично-творчі рішення. Інтерпретація розглядається як активний творчий процес осмислення музичного тексту, що передбачає співвіднесення авторського задуму з виконавською індивідуальністю (Москаленко, 2013).

На заняттях з дисципліни «Концертмейстерський клас» велика увага приділяється співвідношенню музики та слова у вокальних творах. Органічний зв'язок музики з поетичним текстом і сюжетна лінія постають як рівноправні партнери, що дозволяє студенту глибше проникнути в «механізм» творчого процесу композитора. Аналіз взаємозв'язку музики та тексту формує усвідомлене ставлення до матеріалу, розвиває здатність визначати функціональну роль акомпанементу та чітко усвідомлювати ансамблеві завдання, що особливо важливо для майбутньої професійної концертмейстерської практики.

Не менш важливою є робота з інструменталистами-солістами, що виконують партії на різних інструментах: скрипка, віолончель, гітара, духові (кларнет, саксофон, труба, туба, флейта, гобой) чи ударні. Кожен інструмент має свою темброву та технічну специфіку, що вимагає від концертмейстера точного узгодження темпу, динаміки, артикуляції та педалізації, а також врахування індивідуальних виконавських особливостей. Така практика розвиває здатність до швидкої адаптації, формує чутливість до різноманіття музичних фактур та підвищує професійну компетентність піаніста у різних ситуаціях живого виконання.

Особливістю концертмейстерського класу є необхідність брати на себе відповідальність за художню якість ансамблю та інтерпретаційне прочитання партнера, що потребує високого ступеня особистісної зрілості, професійних умінь і усвідомлення себе як творчої особистості (Сергієнко, 2018).

Викладач не лише коригує технічні й ансамблеві аспекти виконання, а й сприяє розвитку художнього мислення, інтерпретаційної самостійності та відповідального ставлення до партнерської взаємодії. У процесі педагогічного

супроводу він допомагає студенту усвідомити стилістичні особливості твору, логіку драматургічного розвитку та специфіку взаємодії з різними типами солістів. Педагогічна, психологічна та творча складові діяльності викладача інтегруються в процес навчання, що зумовлює досягнення високого рівня професійної компетентності

Аналіз матеріалу дослідження свідчить про те, що дисципліна «Концертмейстерський клас» є інтегративним компонентом фахової підготовки, у межах якого поєднуються виконавська, ансамблева та педагогічна складові професійної діяльності, що зумовлює становлення педагога-музиканта як творчої особистості з розвиненим художнім тезаурусом.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Проведений аналіз засвідчив, що дисципліна «Концертмейстерський клас» є ключовим компонентом фахової підготовки майбутнього педагога-музиканта, у межах якого інтегруються виконавська, ансамблева та педагогічна складові професійної діяльності. Її специфіка полягає у поєднанні аналітичної роботи з музичним текстом, практики ансамблевої взаємодії та формування інтерпретаційної самостійності студента.

Доведено, що систематична ансамблева практика сприяє розвитку професійної чутливості, гнучкості мислення, відповідальності за художній результат та здатності до самостійного прийняття інтерпретаційних рішень. У процесі роботи над вокальним та інструментальним репертуаром формується цілісний художній тезаурус концертмейстера, що забезпечує усвідомлене й стилістично виважене прочитання твору. Таким чином, концертмейстерський клас постає не лише як навчальна дисципліна виконавського спрямування, а як професійне середовище становлення творчої особистості майбутнього фахівця.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробленням конкретних методичних моделей розвитку інтерпретаційної самостійності студентів, уточненням педагогічних умов формування ансамблевого мислення та впровадженням інтегративних підходів у систему мистецької освіти.

Література:

1. Білецька М., Підварко Т. (2020). Формування готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва до концертно-виконавської діяльності. *Молодь і ринок*. № 1 (180). С. 46–50. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2020.195789>
2. Боровицька О. М. (2018). Концертмейстерська діяльність: проблема дефініції поняття, сутність феномену, сучасні реалії виконавства. *Молодий вчений*. № 4 (56). С. 476–479. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_4%282%29_29
3. Калашникова А. І. (2024). Тезаурус концертмейстера: системний підхід. *Слобожанські мистецькі студії*. №1. С. 35–39. DOI <https://doi.org/10.32782/art/2024.1.7>
4. Карпенко Т. (2010). Формування концертмейстерської компетентності майбутніх педагогів-музикантів у процесі вивчення фахових дисциплін: автореф. дис. ...канд. пед. наук.: спец.13.00.04 теорія і методика професійної освіти. НПУ ім. М. Драгоманова, 21 с.

5. Молчанова Т. (2001). Мистецтво піаніста-концертмейстера: навчальний посібник. Львів : ЛДМА ім. М. Лисенка, 216 с.
6. Москаленко В. Г. (2013). Лекції з музичної інтерпретації: навч. посібник. Київ: Національна музична академія України імені П. І. Чайковського, 134 с.
7. Повзун Л. (2005). Наукові і художні аспекти мистецької діяльності піаніста-концертмейстера: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: спец.17.00.03 музичне мистецтво. Київ : ІМФЕ ім. М. Рильського, 16 с.
8. Сергієнко С. (2018). Концертмейстерська компетентність майбутніх учителів музичного мистецтва. *Молодий вчений*. № 12 (64), С. 453–456. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2018-12-64-103>
9. Свещинська Н. В. (2021). Особливості концертмейстерської діяльності майбутнього вчителя музичного мистецтва. *Наукові записки Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Серія : Педагогічні науки*. Вип. 192. С. 129–132. DOI: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2021-1-192-129-132>
10. Ходоровський В. І. (2017). Особливості інструментально-виконавської підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва на заняттях концертмейстерського класу. *Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі*. № 2. С. 142–147. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/maed_2017_2_33

References:

1. Biletska M., Pidvarko T. (2020). Formuvannya hotovnosti maibutnoho vchytelia muzychnoho mystetstva do kontsertno-vykonavskoi diialnosti [Formation of future music teacher's readiness for concert and performing activity]. *Molod i rynek*, 1 (180), 46–50.
2. Borovytska O. M. (2018). Kontsertmeisterska diialnist: problema defynitsii, sutnist fenomena, suchasni realii vykonavstva [Concertmaster activity: the problem of definition, the essence of the phenomenon, modern realities of performance]. *Molodyi vchenyi*, 4 (2), 476–479.
3. Kalashnykova A. I. (2024). Tezaurus kontsertmeistera: systemnyi pidkhid [The concertmaster's thesaurus: a systemic approach]. *Slobozhanski mystetski studii*, 1, 35–39.
4. Karpenko T. (2010). Formuvannya kontsertmeisterskoi kompetentnosti maibutnikh pedahohiv-muzykantiv u protsesi vyvchennia fakhovykh dystsyplin [Formation of concertmaster competence of future music teachers in the process of studying professional disciplines]: avtoref. dys. kand. ped. nauk: spets. 13.00.04 teoriia i metodyka profesiinoi osvity. NPU im. M. Drahomanova. 21 s.
5. Molchanova T. (2001). Mystetstvo pianista-kontsertmeistera [The art of the pianist-concertmaster]: navchalnyi posibnyk. Lviv: LDMA im. M. Lysenka. 216 s.
6. Moskalenko V. H. (2013). Leksii z muzychnoi interpretatsii [Lectures on musical interpretation]. Kyiv: National Music Academy of Ukraine named after P. I. Tchaikovsky. 134 p.
7. Povzun L. (2005). Naukovi i khudozhni aspekty mystetskoi diialnosti pianista-kontsertmeistera [Scientific and artistic aspects of the concertmaster pianist's artistic activity]: avtoref. dys. kand. mystetstvoznnavstva: spets. 17.00.03 muzychno mystetstvo. Kyiv: IMFE im. M. Rylskoho. 16 s.
8. Serhiienko S. (2018). Kontsertmeisterska kompetentnist maibutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva [Concertmaster competence of future music teachers]. *Molodyi vchenyi*, 12 (64), 453–456.
9. Sveshchynska N. V. (2021). Osoblyvosti kontsertmeisterskoi diialnosti maibutnoho vchytelia muzychnoho mystetstva [Features of concertmaster activity of the future music teacher]. *Naukovi zapysky. Serii: Pedahohichni nauky*, 192, 129–132.
10. Khodorovskiy V. I. (2017). Osoblyvosti instrumentalno-vykonavskoi pidhotovky maibutnoho vchytelia muzychnoho mystetstva na zaniattiakh kontsertmeisterskoho klasu [Features of instrumental and performance training of future music teachers in concertmaster classes]. *Muzychne mystetstvo v osvitolohichnomu dyskursi*, 2, 142–147.

Дата першого надходження статті до видання: 02.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 29.01.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 27.03.2026

Наукове видання

Мистецька освіта та розвиток творчої особистості

Випуск 1, 2026

Засновано у 2022 році

Засновник:

Рівненський державний гуманітарний університет

Періодичність видання: 4 рази на рік

Українською та англійською мовами

Коректура • В. О. Бабич

Комп'ютерна верстка • О. І. Молодецька

Формат 60x84/8. Гарнітура Times New Roman.

Папір офсет. Цифровий друк. Ум. друк. арк. 8,84.

Дата розміщення онлайн: 27.03.2026. Дата друку: 03.04.2026.

Зам. № 0326/228. Наклад 100 прим.

Видавничий дім «Гельветика»

65101, Україна, м. Одеса, вул. Інглєзі, 6/1

Телефони: +38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08

E-mail: mailbox@helvetica.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

ДК № 7623 від 22.06.2022 р.